

**Studiehandledning**  
**OAU357**  
**Verksamhetsförlagd utbildning 3, 15 hp**  
**Grundlärarprogrammet 4-6**

**Vårtermin 2025**  
**Kursansvarig:**  
*Linda Wickström*

Mälardalens universitet  
Akademikansli UKK  
Eskilstuna/Västerås



## Innehåll

<b>PRAKTISK INFORMATION .....</b>	<b>3</b>
<b>INLEDNING .....</b>	<b>4</b>
<b>KURSPLAN.....</b>	<b>5</b>
<b>KURSINFORMATION.....</b>	<b>6</b>
<b>EXAMINATION OCH BEDÖMNING .....</b>	<b>8</b>
<b>AVSKILJANDE.....</b>	<b>9</b>
<b>FUSK OCH PLAGIAT.....</b>	<b>9</b>
<b>OURGINAL.....</b>	<b>9</b>
<b>SCHEMA .....</b>	<b>10</b>
<b>BILAGA 1 BESÖK .....</b>	<b>11</b>
<b>BILAGA 2 - PRAKTISK YRKESTEORI (INL1).....</b>	<b>12</b>
<b>BILAGA 3 OPPONERINGSSEMINARIUM (SEM1).....</b>	<b>14</b>
<b>BILAGA 4 STUDENTBOKEN (VFU1, 10 HP) .....</b>	<b>16</b>
<b>BILAGA 5 DIDAKTISKA FRÅGOR.....</b>	<b>17</b>

## **Praktisk information**

Kurs: VFU 3  
Kursort: Västerås  
Kurskod: OAU357

### **Kursansvarig:**

Linda Wickström                   073-662 1542                   [linda.wickstrom@mdu.se](mailto:linda.wickstrom@mdu.se)

### **Lärare i kursen:**

Daniel Brehmer                                   [daniel.brehmer@mdu.se](mailto:daniel.brehmer@mdu.se)

Linda Lie   [linda.lie@mdu.se](mailto:linda.lie@mdu.se)

Linda Wickström                               [linda.wickstrom@mdu.se](mailto:linda.wickstrom@mdu.se)

### **Examinator:**

Petra Runström Nilsson                      [petra.runstrom.nilsson@mdu.se](mailto:petra.runstrom.nilsson@mdu.se)

### **Ämnesföreläsare**

Petra Runström Nilsson                      [petra.runstrom.nilsson@mdu.se](mailto:petra.runstrom.nilsson@mdu.se)

### **VFU-samordnare F-3, 4-6**

Elisabeth Westman                            [elisabeth.westman@mdu.se](mailto:elisabeth.westman@mdu.se)

### **Studievägledare**

Åse By    016-15 51 21                    [ase.by@mdu.se](mailto:ase.by@mdu.se)

**Studenttorget**                   021-10 13 10                   [studenttorget@mdu.se](mailto:studenttorget@mdu.se)

Akademikansli UKK

Avdelningschef: Maria Karlsson

## **Inledning**

### **Verksamhetsförlagd utbildning**

I lärarutbildningen finns tre centrala kunskapsområden: ämneskunskap och ämnesdidaktik, utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Progressionen inom och mellan de olika kunskapsområdena tydliggörs och byggs successivt upp genom kursinnehåll, lärandemål, examinationer och litteratur.

VFU-kurserna är tänkta att ge studenten möjlighet till stöd och förutsättningar för att utveckla både praktisk och akademisk kunskap i relation till varandra. På så vis skapas också möjlighet för studenten att tydligt formulera sin praktiska yrkesteori (PYT) i kunskapsområdet.

I tredje VFU-kursen är syftet att ge studenten möjlighet att utveckla och fördjupa den egna förståelsen för och reflekterandet kring verksamheten i skolan och utifrån sina kunskaper i utbildningsvetenskaplig kärna, ämne och ämnesdidaktik planera, organisera och leda verksamhet i syfte att skapa god lärmiljö i skolan.

## **Kursplan**

Aktuell kursplan ser du här: <https://www.mdu.se/utbildning/kursplan>

## **Kurslitteratur**

I kursplanen ser du också kursens litteratur. I kursen använder du även tidigare kursers litteratur som är relevanta i sammanhanget.

## **Kursinformation**

### **Canvas**

Vi använder oss av Canvas som kursplattform för att assistera dig som student i kommunikationen med studiekamrater och lärare.

### **VFU-portalen**

Information kring VFU-kursen, kalendrier, kursplan, studiehandledning, digitala studentboken samt skolornas kontaktuppgifter publiceras på VFU-portalen

<https://vfu-ukk.mdu.se/>

I VFU-portalen ansvarar du som student för att kontinuerligt se till att dina kontaktuppgifter är riktiga och för att hålla dig uppdaterad.

### **Besök**

Under kursen kommer du och din övningsskola att få ett stödjande besök av kurslärare från MDU. Under detta besök diskuteras i första hand kursens lärandemål. Mer information om hur besöket kommer att gå till hittar du i bilaga 1.

### **Praktisk yrkesteori (PYT)**

Under hela din utbildning ska du kontinuerligt dokumentera och reflektera kring lärande och undervisningssituationer utifrån egna och andras erfarenheter. Detta kommer att utmynna i en praktisk yrkesteori (PYT). Ett dokument där du visar kunskap om kopplingen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund samt ditt praktiska pedagogiska förhållningssätt. (dvs dina didaktiska och metodiska perspektiv) Under VFU3 avslutar du ditt skrivande av din PYT och som underlag använder du din loggbok. Se bilaga 2

### **Samlärande**

På din ÖS ska du ges du möjlighet till ett kollegialt samlärande där du tillsammans med andra studenter samtalar och reflekterar över er praktik utifrån lärandemålen.

### **Undervisning**

Under din VFU3 ska du undervisa 70-90 % av en lärares undervisningstid på heltid.

### **Skolövertagande**

Studenten ska under sin VFU 3 visa förmåga att självständigt planera, leda och utvärdera undervisningen, samt leda och organisera elevers hela skoldag. Genom att studenten under VFU 3, i två veckor, gör ett skolövertagande, ges studenten unik möjlighet att på egen hand utöva yrket i så autentiska förutsättningar som möjligt. Ett skolövertagande innebär att studenten:

- Träder in i handledarens arbetsuppgifter
- Har helhetsansvaret för undervisningen och eleverna
- Planerar och genomför undervisningen på egen hand
- Deltar i arbetslagets samtliga uppgifter, i rollen som kollega
- Kommunicerar med elever, vårdnadshavare, elevhälsa, kollegor och rektor

Om det framkommer oro för studentens måluppfyllelse erbjuds hen inte att göra skolövertagande.

## **Närvaro**

Tid per kursvecka är 40 timmar varav 35 timmar/vecka (exkl. rast) är obligatorisk i verksamheten. Tiden i verksamheten planeras tillsammans med kontaktperson/handledare. Du har rätt till denna tid och det innebär också att all eventuell frånvaro tas igen.

Om den totala frånvaron uppgår till mer än 20 % av kurstiden avbryts VFU och du ges tillfälle att göra om hela kursen nästa gång kursen ges. Denna gräns finns för att VFU-perioden ska vara sammanhängande och därmed ge hög kvalitet och goda möjligheter till måluppfyllelse. VFU-samordnare hanterar ärendet i samråd med berörda.

## **Studera med funktionsvariation**

Mälardalens universitet erbjuder olika typer av stöd och hjälp till studenter med funktionsvariation. Mer information om hur du går tillväga finns på följande länk: <https://www.mdu.se/student/din-studiemiljo>

**Diskriminering** Upplever du dig diskriminerad eller trakasserad vänd dig till ansvarig lärare eller till studentombudsmannen. Mer information om hur du går till väga finns på följande länk: <https://www.mdu.se/student/din-studiemiljo>

**Kontakt med VFU-samordnare** Vid övergripande frågor gällande din VFU kan du alltid kontakta VFU-samordnaren för programmet. Se kontaktuppgifter under rubriken *Praktisk information*.

## Examination och bedömning

Länk till regler och anvisningar för examination i grundutbildningen vid Mälardalens Universitet: [Examinationsregler - PDF](#)

Examinationerna syftar till att kursdeltagarna ska visa sin förmåga att analysera och kritiskt granska det innehåll och de problemområden som formuleras i anslutning till kursen.

Kursens samtliga lärandemål examineras genom närvaro och aktivt deltagande i övningsskolans praktik och i samspel med samtliga aktörer i verksamheten. Eftersom kursen bedöms både formativt och summativt blir varje tillfälle i verksamheten viktig. Du har rätt till alla dina timmar i skolans aktiviteter för att visa att du nått lärandemålen.

### **SEM1, 1 hp – Individuellt examinationsseminarium**

SEM2 är ett examinerande seminarium där du muntligt och skriftligt ger återkoppling på en kurskollegas PYT. lärandemål 8. Se bilaga 3

### **INL1, 4 hp – Praktisk yrkesteori (PYT)**

En skriftlig inlämningsuppgift där du ska beskriva din praktiska yrkesteori av din nya yrkesroll. lärandemål 8 och 9. Se bilaga 2

### **VFU, 10 hp – Studentbok**

Individuell inlämningsuppgift ska slutföras två dagar innan kursen tar slut, se schema i studiehandledningen. Studentboken är digital och nås via startsidan på VFU-portalen. lärandemål 1-8 Se bilaga 4

## **Bedömning**

För betyget G är kravet att alla de olika moment som respektive uppgift innehåller har beaktats, att samtliga lärandemål är uppfyllda. Utifrån egen reflektion och reflekterande samtal med handledaren dokumenteras måluppfyllelse i Studentbok för VFU. För att erhålla betyget Godkänt på kursen krävs således godkänd SEM1, INL1 och VFU. För att erhålla betyget Väl Godkänt (VG) på kursen ska VFU uppnått betyget VG (separat flik i Canvas) och SEM1 och INL1 uppnått betyget G. Det är kurslärare på MDU som är betygssättande på kursen.

En student som genomgått en examination med godkänt betyg har inte rätt att genomgå förnyad examination för högre betyg. Underkänd innebär att tillräckligt kunskapsstoff inte redovisats eller att textens form och innehåll är av sådan art att den inte är bedömningsbar.

## **Underkänd VFU**

Om inte samtliga lärandemål som är angivna för respektive VFU-kurs uppnås får du betyget Underkänt (U) på kursen. Om du får U på din VFU har du rätt till *en* ny prövning av VFU-kursen. Som regel ska VFUn genomföras vid nästa eller senare ordinarie kurstillfälle. Behörighetskraven för antagningen till nästa termin inom programmet kan dock medföra att VFU:n måste göras vid ett annat tillfälle. Det görs därför en individuell bedömning i varje ärende.



Vid ett underkännande av VFU1 kommer kursläraren att hänvisa dig till studievägledare och VFU-samordnare för ett stödjande planeringssamtal för ny prövning och vid behov ett byte av VFU-plats.

## **Avskiljande**

Avskiljande kan enbart ske enligt de villkor som anges i 4 kap. 6§ högskolelagen (1992:1434), (studenten lider av psykisk störning, missbrukar alkohol och/eller narkotika alternativt har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet).

## **Fusk och plagiat**

Observera att individuell examinationsuppgift ska författas enskilt av varje student. Identisk text på inlämnade examinationsuppgifter av olika studenter uppfattas som försök till vilseledande vid examination och rapporteras till disciplinnämnden. Det är förstås tillåtet att referera till andras verk, d. v. s. ge en beskrivning av textens innehåll, dock under förutsättning att källan anges. Avskrift från litteratur utan citeringsmarkering, i form av citattecken eller blockcitat, betraktas också som försök till vilseledande vid examination. Som plagiat räknas också användandet av andras verk genom att endast ändra ett par ord eller meningar i texten. Tänk också på att du som student inte får återanvända din egen text i flera olika examinationsuppgifter. I din text ansvarar du således för att både tankar och formuleringar är dina.

## **Ourginal**

Mälardalens universitet övervakar plagiat av skrivet material i samarbete med företaget Ourginal. Syftet med detta är att värna om säkerheten för studenter och minimera risken att som student få sina texter plagierade. Ourginal är ett automatiserat system för kontroll av plagiat av hemtentamina, uppsatser m.m. (läs mer på [www.ouriginal.com/sv](http://www.ouriginal.com/sv)).

Examinationer i VFU-kurser skickas endast till Ourginal i VFU3.

## Schema

<b>Datum</b>	<b>Innehåll</b>
Måndag v 4	Kursstart
Vecka 8/9	Under elevernas sportlov har studenterna "PYT-vecka"
Veckorna 11 och 12 (alternativt veckorna 10 och 11)	Övertagande
V13 Onsdag Fredag	Sista dagen att skriva i din studentbok. Sista dagen övningskolan.

## **Bilaga 1 Besök**

### **Syfte**

Syftet med besöket är att handleda den studerande utifrån kursens lärandemål med utgångspunkt i en genomförd lektion och i reflektioner kring den blivande yrkesrollen (PYT).

Besöket görs i övningsskolans verksamheter där handledare tillsammans med student och kurslärare från MDU deltar.<sup>1</sup> Besöket och trepartssamtalet kan se ut på följande sätt:

### **Förberedelser och genomförande**

Utgå från den pedagogiska verksamhet du befinner dig i och de lärandemål som är aktuella för kursen.

- Gör en skriftlig didaktisk planering inför ett undervisningstillfälle. Planeringen ska vara besökande lärare tillhanda (i Canvas) senast kl. 12.00 arbetsdagen före besöket. Ta stöd av de didaktiska frågorna i bilaga 5.
- Genomför undervisningstillfället vid besöket.
- I det efterföljande trepartssamtalet fokuseras på planering, genomförande och ledarskap utifrån kursens lärandemål.
- Samtalet avslutas med att kurslärare samtalar individuellt med handledare respektivestudent.

Tänk på att ha lärandemålen tillgängliga vid besöket.

---

<sup>1</sup> Önskas, av någon anledning, ett enskilt individuellt samtal kontaktas kurslärare så snart som möjligt

## Bilaga 2 - Praktisk yrkesteori (INL1)

### PYT

Du kommer under din VFU bland annat leda och utvärdera pedagogisk verksamhet, identifiera och beskriva ramfaktorer som påverkar verksamheten. Du ska också visa kännedom om den kommunikativa kompetens som yrket kräver. Detta leder till att du som student kommer få tillfällen som både utmanar och skapar meningsfulla sammanhang kring förståelsen för yrkesrollen som lärare.

### Förberedelser

Du ska under din VFU dokumentera (skriva loggbok) dina pedagogiska och metodiska aktiviteter/lektioner med elever. Detta ligger till grund för handledning och för din praktiska yrkesteori (PYT). Till din hjälp för dokumentationen kan du använda dig av de didaktiska frågorna i bilaga 5 när du analyserar och reflekterar över målstyrda processer.

Under VFU 3 ska du färdigställa ditt skrivande av din PYT som ska omfatta **tre** områden. Du bestämmer själv om du behåller dina tidigare val av områden eller väljer helt nya områden i VFU3. Dessa ska du belysa ur tre dimensioner; praktik, teori och etik. Du beskriver dina områden genom att du ger exempel på hur du gör i praktiken och förankrar dina ställningstagande i teorin samt lyfter fram ditt etiska förhållningssätt i din praktik.

- **Praktik:** Välj minst tre områden som är speciellt viktiga för dig, använd loggboken som utgångspunkt. Beskriv utifrån de valda områdena hur och med vad du arbetar/kommer att arbeta med som lärare samt reflektera kring utmaningar som kan uppstå.  
*Vad och hur gör du i den dagliga verksamheten? Hur tänker du kring det? Utmaningar? Nya insikter? Ge exempel.*
- **Teori:** När du tar stöd av teorin, det vill säga av forskning och beprövad erfarenhet, förklarar du varför du gör som du gör i praktiken (se litteratur från tidigare kurser och kurslitteraturlistan). Forskning och erfarenheterna hjälper dig att förankra saker som du väljer/valt att arbeta med eller arbetssätt som du väljer/valt att använda dig av.  
*Vad står det i den litteratur och styrdokument kring det du gör? Ge exempel.*
- **Etik:** När du beskriver etiken i ditt förhållningssätt synliggörs det som du anser är bra undervisning utifrån din människo-, kunskaps- och samhällssyn. Detta går att formulera som en vision av vad du vill uppnå som lärare och ska vara en förklaring till varför du gör som du gör i din praktik.  
*Hur ser ditt etiska förhållningssätt ut? Stämmer det med läroplanen, andra styrdokument? Ge exempel.*

### Formalia

Georgia 12, 1,5 radavstånd, mellan 1400-2000 ord,

Du ska förankra dina ställningstaganden i teorin, visa ett fördjupat och tillämpat kritiskt förhållningssätt samt visa en korrekt referenshantering enligt APA-manualen.

<https://libguides.mdu.se/c.php?g=662081&p=4820273>

## **Examinationsdatum INL1**

Examinationsdatum: 2025: 28 mars 2025

Omexaminationsdatum:

- Tillfälle 1: 25 april 2025
- Tillfälle 2: 30 maj 2025

Nästa gång kursen ges erbjuds ytterligare tre examinationstillfällen.

## Bilaga 3 Opponeringsseminarium (SEM1)

SEM1 är ett examinerande seminarium som innebär att du muntligt och skriftligt opponerar på en kurskollegas PYT. För att delta i seminariet ska du själv skicka din PYT till samtliga kollegor i din seminariegrupp och din kurslärare.

Syftet med tillfället för handledning inom studiegruppen, är att stödja varandra med idéer kring formuleringar i er PYT, lyfta fram vad som gör att de egna tankarna kring pedagogiskt arbete fått denna utformning. Vidare ges här också ett tillfälle i utbildningen handleda varandra som stöd för fortsatt utveckling, se bilaga 3, 5 och 6.

### Inför seminariet:

- Din kurslärare kommer att i god tid lämna information på Canvas vem du ska skicka din PYT till och vems PYT du ska läsa samt vilken dag och plats som blir aktuell.
- Du skickar din PYT till samtliga kurskollegor i din seminariegrupp och till din kurslärare. Aktuella datum får du av din kurslärare. Se information på Canvas.
- Du läser en kurskollegas PYT och förbereder muntlig och skriftlig återkoppling. så att samtliga kan komma förberedda med respons och frågor (se nästa sida för instruktioner samt bilaga 2 och 6) som kan utveckla era praktiska yrkesteorier ytterligare.
- Mejla den skriftliga opponeringen till kursläraren **innan** opponeringen och till kurskollegan du opponerar på **efter** genomförd examination.

### Vid det examinerande seminariet:

- Du inleder med en kort sammanfattning av den PYT du ska ge återkoppling på.
- Ge muntlig återkoppling på en kurskollegas PYT. (se Handledande läsning och återkoppling)
- Du ska också vid detta tillfälle lämna ifrån dig ett skriftligt underlag för din återkoppling till den berörda kurskollegan samt kursläraren.

Kontakta kurslärare om du får förhinder. Vid en omexamination kontaktas kursansvarig för mer information.

### Examinationsdatum

Ordinarie examinationsdatum 20 februari/27 februari.

Omexaminationsdatum 2025:

- Tillfälle 1: v. 17 2025
- Tillfälle 2 v. 22 2025

Observera att du examinationen är muntlig och i grupp behöver det vara flera studenter som anmäler sig till den förnyade examinationen för att den ska kunna genomföras. Om det inte är möjligt att genomföra förnyadexamination under 2025 erbjuds förnyad examination nästa gång kursen ges, dvs våren 2026

## Handledande läsning och återkoppling av PYT:en (SEM1)

### Del 1

#### Genomförande av opponeringen

Inled din opponering med en kort sammanfattning av din kurskollegas PYT och därefter tar du upp de punkter du kommenterat utifrån den handledande läsningen, dessa kommentarer överlämnas också skriftlig till kurskollega samt kurslärare.

Du ska analysera texten utifrån följande frågor (tänk på att ge exempel):

1. Är texten utformad så att den beskriver en personlig uppfattning av yrkesrollen och inte en allmän arbetsmetod? Ge exempel.
2. Förankras ställningstaganden i den litteraturen ni läst? Ge exempel.
3. Är det etiska förhållningssättet tydligt? Ge exempel.
4. Vad mer kan du utläsa kring ledarskap, kommunikation, människosyn och kunskapssyn m.m. Ge exempel.
5. Förklarar din kurskollega de begrepp hon/han använder? Ge exempel.
6. Vad tycker du var särskilt intressant i din kurskollegas PYT? Varför?
7. Vad saknas i texten eller vad skulle författaren kunna göra för att utveckla texten?

Analys innebär att man plockar ner något i mindre delar och med hjälp av dess försöker förstå helheten: *Vad är det som är bra i texten utifrån uppgiften och varför? Vad saknas? Vad skulle författaren kunna göra för att utveckla texten (göra den tydligare, den kanske saknar någon del osv).*

Kommentarer om formalia (referenshantering) och språk lämnas till kurskollegan och kursläraren skriftligt och tas ej upp muntligt under det examinerande seminariet. **Max 800 ord.**

### Del 2

Du ska vidare lyfta fram de lärandemål i kursen som din kurskollega gjort synliga i sin PYT samt ge exempel på detta (vilket inte behöver betyda att alla lärandemål är med). **Max 200 ord.**

## **Bilaga 4 Studentboken (VFU1, 10 hp)**

Studentboken är digital och nås via startsidan på VFU-portalen. Studentboken, VFU1, är en examination i samtliga tre VFU-kurser.

Skriftlig dokumentation utifrån lärandemålen, se bilaga 6. Tillsammans med din handledare diskuterar ni hur du uppnår lärandemålen för VFU. Du dokumenterar sedan själv hur du uppnår varje lärandemål med max 2000 tecken per lärandemål. Gör en sammanfattning över vad som är dina starka sidor samt vad du behöver utvecklas i, här kommer loggboken till användning. Din handledare skriver ett bedömningsunderlag och kursläraren bedömer och rapporterar resultat i Ladok.

Du ska, senast **26 mars, 2025** (två dagar innan kursslut), avsluta din dokumentation genom att klicka på Slutför reflektion. Detta under förutsättning att du inte har dagar att ta igen. Efter detta stängs studentboken för vidare redigering för dig som student. Handledaren slutför sedan sin bedömning när all eventuell frånvaro tagits igen.

Vid förlängning av VFU-kurs sker nytt tillfälle för inlämning av Studentbok, VFU1.

Nytt inlämningsdatum: **23 maj, 2025**



## Bilaga 5 Didaktiska frågor

### *Bakgrund (sammanhang)*

- Förutsättningar; gruppstorlek, tema, m.m.?
- Vilken förförståelse finns i den aktuella gruppen?
- Vilka kopplingar finns mellan elevers erfarenheter och det valda innehållet?
- Hur kommer aktiviteten in i ett större sammanhang? (Vilka aktiviteter finns före och efter?)
- Hur bygger den målrelaterade aktiviteten på elevers delaktighet och perspektiv?

### *Syfte*

- Vilket är syftet?  
**Motivering** till vald aktivitet, innehåll och mål med koppling till aktuell läroplan?

### *Mål och innehåll*

- Vilka/vilket mål (konkretiserat från kursplanen), ska uppnås under just denna aktivitet?
- Vilken förståelse är det som ska uppnås? (ge gärna konkreta exempel)
- Vilka förmågor och färdigheter ska utvecklas? (ge gärna konkreta exempel)
- Vilka värderingar ska utvecklas? (ge gärna konkreta exempel)
- Vilket innehåll ska aktiviteten ha?
- Vilka termer och begrepp är centrala i detta sammanhang?

### *Metod*

- Hur ska aktiviteten läggas upp? (varför?)
- Vilken blir din roll som vuxen/lärare? (varför?)
- Vilka kunskapskällor kan utnyttjas? (varför?)
- Kritiska moment?
- Hur ska aktiviteten dokumenteras och av vem?

### *Observationer (görs efter lektionen)*

- Vad hände under aktiviteten?
- Vad kunde du se och utifrån vilket perspektiv valde du att se?

### *Uppföljning och utvärdering (görs efter lektionen)*

- Vilka delar tycker du fungerade bra? Vad berodde detta på?
- Vad fungerade mindre bra?
- Vad skulle du behöva förändra? – vilka alternativ finns?
- Hur ska aktiviteten följas upp?
- Hur bidrar aktiviteten till att utveckla verksamheten?